

ผลงานด้านวิชาการและการวิจัย

งานพัฒนาระบบบริหาร กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์

- 1.เรื่อง...แผนบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต (Business Continuity Plan : BCP).....
- 2.ชื่อ-นามสกุล...นางสาวจันจิรา ทรัพย์อาภรณ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน.....
- 3.ชื่อหน่วยงาน....กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักส่งเสริมสุขภาพ.....
- 4.หลักงานและเหตุผล

หลักการการเตรียมความพร้อมในภาวะวิกฤต คือ การที่ส่วนราชการสามารถนำบทเรียนสถานการณ์ความรุนแรงสำคัญที่ผ่านมาปรับกระบวนการทำงานใหม่ โดยเฉพาะในเรื่องการบริการประชาชน เพื่อให้มั่นใจว่าภารกิจหลักของราชการ หรือการบริการประชาชนสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องไม่สะดุดหยุด แม้ว่าประสบกับวิกฤตการณ์ หรือภัยพิบัติต่างๆ โดยจากมติการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ได้มีมติเห็นชอบกรอบแนวทางการดำเนินการเตรียมความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับส่วนราชการ
2. การเตรียมความพร้อมของส่วนราชการในการจัดแผนรองรับการดำเนินภารกิจการให้ บริการประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง
3. การซักซ้อมแผนและนำไปปฏิบัติได้จริง
4. การส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในสภาวะวิกฤต

โดยแนวคิดการบริหารความพร้อมต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ คือ การควบคุมดูแลและป้องกันทรัพยากรที่สำคัญต่อการดำเนินงานหรือให้บริการ เพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งภายในช่วงระยะเวลาแรกจะเป็นช่วงของการตอบสนองต่ออุบัติการณ์ และในกรณีที่เกิดเหตุการณ์และความเสียหายขยายตัวไปในวงกว้างการตอบสนองอาจจำเป็นต้องยกระดับเป็นการบริหารจัดการวิกฤต ภายหลังจากนั้นจะเป็นช่วงของการทำให้เกิดความพร้อมของกระบวนการ เพื่อให้หน่วยงานสามารถกลับมาดำเนินงานได้ จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานต้องจัดทำแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Plan : BCP)

แผนบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต (Business Continuity Plan : BCP) ได้จัดทำขึ้น เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการตอบสนองและปฏิบัติงานในสภาวะวิกฤติ หรือเหตุการณ์ฉุกเฉินต่างๆ ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุ โรคระบาด หรือการมุ่งร้ายต่อองค์การโดยไม่ให้สภาวะวิกฤตหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานต้องหยุดดำเนินงาน หรือไม่สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง การที่หน่วยงานไม่มีกระบวนการรองรับให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเงิน การให้บริการ สังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้น การจัดทำแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ไม่คาดคิด และทำให้กระบวนการที่สำคัญสามารถกลับมาดำเนินการได้อย่างปกติ หรือตามระดับการให้บริการที่กำหนดไว้ ที่จะช่วยให้สามารถลดระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานได้

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารความต่อเนื่อง
2. เพื่อให้หน่วยงานมีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสภาวะวิกฤต
3. เพื่อลดผลกระทบจากการหยุดชะงักในการดำเนินงานหรือการให้บริการ
4. เพื่อบรรเทาความเสียหายให้อยู่ระดับที่ยอมรับได้
5. เพื่อให้ประชาชน เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของหน่วยงาน แม้หน่วยงานต้องเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อจนทำให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงัก

6. วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการ

1. การวิเคราะห์ภัยที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน คือ หน่วยงานศึกษาและทำความเข้าใจองค์กรในการระบุและอธิบายสถานการณ์วิกฤตที่สำคัญภายในองค์กร เพื่อค้นหาและระบุว่ามีภารกิจ การปฏิบัติงาน หรือกระบวนการบริการใดบ้างที่ประสบภาวะวิกฤต ที่หน่วยงานควรจะต้องทำการส่งมอบตามพันธกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยกำหนดขอบเขตของแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง และวิเคราะห์ทรัพยากรที่สำคัญ ในสภาวะวิกฤตหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้หน่วยงานสามารถบริหารจัดการการดำเนินงานขององค์กรให้มีความต่อเนื่อง การจัดหาทรัพยากรที่สำคัญจึงเป็นสิ่งจำเป็น และต้องระบุไว้ในแผนความต่อเนื่อง

2. การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น ถ้าหากงาน/ภารกิจหยุดชะงัก คือ กระบวนการในการวิเคราะห์ถึงกิจกรรมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการหยุดชะงักของกิจกรรมนั้นๆ จากการพิจารณาการปฏิบัติราชการ/กระบวนการตามโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

3. การกำหนดทรัพยากรที่จำเป็นที่ต้องใช้ในการกลับมาทำงาน ทั้ง ในด้านสถานที่ปฏิบัติงานสำรอง ความต้องการด้านวัสดุอุปกรณ์ ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูล ความต้องการด้านบุคลากรสำหรับความต่อเนื่องเพื่อการปฏิบัติงาน และความต้องการด้านผู้ให้บริการที่สำคัญ

4. การกำหนดกลยุทธ์ที่จะทำให้กลับมาทำงานได้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดหาและบริหารจัดการทรัพยากรให้มีความพร้อมเมื่อเกิดสภาวะวิกฤต

5. การกำหนดแนวทางการตอบสนองต่อเหตุการณ์ สำหรับการประเมินสถานการณ์ ติดตามความก้าวหน้า และการกู้คืนกระบวนการในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

แผนบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต (BCP) จัดทำขึ้นใช้เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานได้สามารถนำไปใช้ในสภาวะวิกฤต หรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน โดยไม่ก่อให้เกิดสภาวะวิกฤตหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานต้องหยุดดำเนินงาน ซึ่งในการจัดทำแผน BCP ต่อบุคลากรที่อยู่ในคณะทำงานแผน BCP สำนักส่งเสริมสุขภาพยังมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ เนื่องจากยังไม่เคยมีการจัดทำแผนจัดตั้งกล่าวของหน่วยงานมาก่อน

8. ช่องทางการเผยแพร่

เว็บไซต์ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ ในหัวข้อคำรับรองและรายงานผลการปฏิบัติราชการ (กพร.) ตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับความสำเร็จของการควบคุมภายในและแผนบริหารความต่อเนื่อง (BCP)